

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ ІМЕНІ ГЕРОЇВ
ЧОРНОБИЛЯ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЦИВІЛЬНОГО
ЗАХИСТУ УКРАЇНИ**

Факультет цивільного захисту
Кафедра управління у сфері цивільного захисту

Вікторія ЧУБАНЬ

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДЛЯ ВИКОНАННЯ
КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ З ДИСЦИПЛІНИ
«КВАЛІФІКАЦІЯ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ ГОСПОДАРСЬКОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ»**

підготовка здобувачів за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти
галузь знань 08 «Право»
спеціальність 081 «Право»

м. Черкаси

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ТА ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧАМИ

Навчальна дисципліна «Кваліфікація злочинів у сфері господарської діяльності» є складовою циклу професійних (вибіркових) дисциплін освітньої програми підготовки здобувачів за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти в галузі знань 08 «Право» спеціальність 081 «Право». Курс передбачає вивчення студентами основних теоретичних та практичних питань господарського права, набуття знань про основні правові механізми господарсько-правового регулювання майнових та особистих немайнових відносин. Згідно освітньо-професійної програми підготовки здобувачів за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти в галузі знань 08 «Право» спеціальність 081 «Право» навчальна дисципліна «Кваліфікація злочинів у сфері господарської діяльності» забезпечує набуття здобувачем вищої освіти загальних компетентностей: ЗК 1. Здатність до абстрактного, логічного та критичного мислення, аналізу і синтезу. ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 3. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 7 Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями. ЗК 9. Здатність працювати в команді; фахових компетентностей: СК 2. Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів. СК 7. Здатність застосовувати знання засад, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право. СК 8 Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права. СК 13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності. СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення. Основними програмними результатами навчання є ПРН 2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання. ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел. ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми. ПРН 5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю. ПРН 8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин. ПРН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога і діяти відповідно до отриманих рекомендацій. ПРН 13. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.

Мета курсу: формування у здобувачів первинних знань з аналітичного та юридичного мислення, уміння та навичок використання інструментів для об'єктивної оцінки економічних ситуацій в розрізі видів економічної злочинності, ознайомлення студентів з теоретичними та практично прикладними проблемами кримінально-правової кваліфікації злочинів у сфері господарської діяльності та шляхами їх вирішення у теорії кримінального права та законодавстві.

Цілі курсу: У результаті вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти повинні знати і розуміти основні поняття з курсу «Кваліфікація злочинів у сфері

господарської діяльності», формування знань, умінь та навиків щодо кваліфікації передбачених кримінальним законодавством відповідних злочинів у сфері господарської діяльності; навчити застосовувати теоретичні положення на практиці; дати чітке уявлення про роль криміналістики у діяльності з розкриття, розслідування, попередження окремих видів злочинів у сфері господарської діяльності тощо.

Відповідно до навчального плану здобувачі повинні виконати письмово контрольну роботу.

Терміни виконання контрольної роботи визначені графіком виконання контрольних робіт.

Перед виконанням контрольної роботи необхідно ознайомитись з методичними вказівками, питаннями контрольної роботи, рекомендованою літературою, нормативно-правовими актами, вивчити їх згідно рекомендацій, які були отримані під час настановних занять.

У контрольній роботі здобувач повинен продемонструвати знання вивчених питань, уміння виділяти головне, робити висновки. Відповіді на питання мають бути обґрунтованими та містити посилання на використані джерела.

Обсяг роботи - від 10 сторінок формату А-4 у текстовому редакторі Microsoft Word for Windows 6.0,7.0, 97, 2000, 2003, 2007; шрифт - Times New Roman, розмір - 14, 1,5 міжрядковий інтервал; абз. відступ -10 мм; поля - 20 мм.

Контрольна робота має бути виконана **за своїм варіантом, який визначається за останньою цифрою залікової книжки.**

Викладач має право видати здобувачеві індивідуальний варіант завдання для виконання контрольної роботи.

На титульній сторінці необхідно вказати прізвище, ім'я та ім'я по батькові здобувача, курс, групу, номер залікової книжки (шифр). Контрольна робота, виконана не за своїм варіантом, якщо виконання контрольної роботи за індивідуальним завданням не було погоджено з викладачем, а також не повною мірою розкриває питання чи є результатом механічного переписування тексту підручника, не зараховується і з рецензією повертається здобувачу для повторного виконання.

На титульній сторінці нової контрольної роботи слід зробити помітку «Повторно» і направити в разі з першою роботою і рецензією на перевірку. Виконана і зарахована контрольна робота є умовою допуску до підсумкової форми контролю з навчальної дисципліни, передбаченої ОПІ Право та навчальним планом.

ВАРІАНТ 1

I. Розкрийте наведені теоретичні питання:

1. Способи вчинення злочину.
2. Наслідки вчинення злочину.

II. Проаналізуйте наведену ситуацію:

Марія та Руслана виготовляли з використанням комп'ютерної техніки 10- та 20-гривневі купюри і виходячи із невисокого ступеня підроблення мали намір

збувати їх окремим громадянам на ринку, розраховуючи, що ті темної пори доби не зможуть відрізнити підроблену купюру від справжньої. У справі встановлено, що саме в такий час вони збули підроблені купюри.

Кваліфікуйте діяння Марії та Руслани.

ВАРІАНТ 2

I. Розкрийте наведені теоретичні питання:

1. Первинна інформація про податковий злочин та її носії.
2. Документальна ревізія господарської діяльності на предмет дотримання вимог податкового законодавства України: поняття, підстави, порядок та суб'єкти проведення.

II. Проаналізуйте наведену ситуацію:

Сергій у липні 2022 року у невстановленої слідством особи незаконно придбав 10 л. спирту, які незаконно зберігав за місцем проживання у м. Сміла. У подальшому, у своїй квартирі Сергій із цього спирту незаконно виготовляв алкогольні напої, які успішно збував.

Вирішіть питання про кримінальну відповідальність Сергія.

ВАРІАНТ 3

I. Розкрийте наведені теоретичні питання:

1. Органи бюджетного контролю, їх функції і повноваження: Рахункова палата України, Держаудитслужба, Державна казначейська служба 2. Запобігання злочинам у бюджетній сфері.

II. Проаналізуйте наведену ситуацію:

Леонід як співзасновник, власник та службова особа суб'єкта господарської діяльності, з метою одержання кредиту підробив довідку для отримання кредиту. Після отримання кредиту, кошти не було повернуто, внаслідок чого банку було заподіяно велику матеріальну шкоду. Слідством встановлено, що отримані кошти Леонід із самого початку не мав наміру повертати, планував витратити на свої особисті потреби.

Кваліфікуйте діяння Леоніда.

ВАРІАНТ 4

I. Розкрийте наведені теоретичні питання:

1. Протиправний перерозподіл власності.
2. Організаційно-правові заходи з запобігання злочинам у сфері перерозподілу власності.

II. Проаналізуйте наведену ситуацію:

Василь – приватний підприємець надав Канівському відділенню

Приватбанку фіктивну довідку про доходи з метою одержання кредиту для заготівлі та переробки лісоматеріалів в сумі 20 000 грн. Кошти у сумі 14 000 гривень Василь витратив на власні потреби, а іншу суму скерував для розрахунку за авто послуги, сплату відсотків за користуванням кредитом, оплату банківських рахунків.

Кваліфікуйте діяння Василя.

ВАРІАНТ 5

I. Розкрийте наведені теоретичні питання:

1. Джерела інформації про злочини у сфері приватизації та корпоратизації підприємств.
2. Кримінологічна характеристика процесу запобігання злочинам у сфері приватизації.

II. Проаналізуйте наведену ситуацію:

Згідно з вироком, Матвія визнано винним у тому, що він, обіймаючи посаду директора ПП «Газ Фініш», включив до податкового кредиту в декларації з податку на додану вартість за два місяці поточного року податкові накладні ТОВ «Аріель Трейд Груп», достовірно знаючи, що це товариство не є платником податку на додану вартість, що призвело до фактичного ненадходження до бюджету коштів у загальній сумі 3454379 грн.

Кваліфікуйте діяння.

ВАРІАНТ 6

I. Розкрийте наведені теоретичні питання:

1. Кредитно-фінансові злочини та їх криміналістична характеристика.
2. Розслідування шахрайства з фінансовими ресурсами.

II. Проаналізуйте наведену ситуацію:

Голова АТ «Хорс» Назар попередньо домовившись із директором приватної фірми «Еланд» Борисом перерахував останній з рахунку АТ 450 тис.

6

грн., призначених для закупівлі устаткування для виробництва шпалер, з умовою, що Борис протягом двох-трьох тижнів використає ці кошти, після чого поверне їх й передасть йому частину отриманого прибутку. Фактично отримавши безвідсотковий кредит у розмірі 450 тис. грн. Борис використав його в своїх цілях. Оскільки Борис не зміг своєчасно повернути АТ «Хорс» 450 тис. грн., то він спільно з Назарем із метою отримання в банку кредиту для розрахунку з АТ, у службовому кабінеті Назара підписали завідомо неправдиву накладну № 121, згідно з якою АТ безоплатно передавало приватній фірмі «Еланд» чотири станки — термопластавтомати вартістю 614 тис. грн. Наступного дня Борис передав цю накладну в Богунське відділення № 75

Державного спеціалізованого комерційного ощадного банку України, що дало підстави скласти договір застави зазначеного майна між фірмою «Еланд» й банком і отримати під цю заставу короткостроковий кредит строком на три місяці в розмірі 450 тис. грн. Кредит Борис використав для повернення боргу АТ «Хорс», а з банком, не розрахувався, чим спричинив останньому шкоду на загальну суму (з урахуванням відсотків) 800 тис. грн.

Кваліфікуйте діяння Бориса та Назара

ВАРІАНТ 7

I. Розкрийте наведені теоретичні питання:

1. Поняття, цілі, завдання та принципи запобігання злочинності.
2. Основні завдання профілактики злочинів.

II. Проаналізуйте наведену ситуацію:

Між приватними підприємцями Тарасом та Романом був укладений договір оренди, згідно якого Тарас передав в оренду Романові приміщення морозильних камер площею 20 кв. м. Через деякий час працівниками державної інспекції ветеринарної медицини спільно з працівниками УСБУ була проведена перевірка складських приміщень розташованих за адресою підприємства Романа. В ході проведення перевірки у морозильній камері, переданої в оренду Романові було виявлено зберігання та реалізація продукції тваринного походження з відсутністю маркування на державній мові України загальною вагою 4912,5 кг, на суму 254 097 грн.

Кваліфікуйте діяння.

ВАРІАНТ 8

I. Розкрийте наведені теоретичні питання:

1. Класифікація запобіжних (попереджувальних) заходів.
2. Суб'єкти профілактики злочинності.

II. Проаналізуйте наведену ситуацію:

Анатолій перевозив через митний кордон України до Польщі книги з метою наступного їх продажу, а саме: «Кобзарь», 1889 рік, м.Київ, друкарня «Криниця», та книги «Святое Евангеліє отъ Матоея, Луки и Іоанна», 1909 рік, м.Київ, друкарня «Криниця». Для того, щоб уникнути додаткових пояснень на кордоні, Анатолій заховав книги під спеціально облаштоване подвійне дно свого автомобіля. Однак, задумане Анатолій так і не здійснив, оскільки вищезазначені предмети були виявлені та вилучені співробітниками митних органів.

Кваліфікуйте діяння.

ВАРІАНТ 9

I. Розкрийте наведені теоретичні питання:

1. Орган місцевого самоврядування як суб'єкт запобігання злочинності.
2. Поняття, форми та методи індивідуальної профілактики злочинності.

II. Проаналізуйте наведену ситуацію:

Олена, фізична особа-підприємець, здійснювала підприємницьку діяльність із пошиття одягу. Встановлено, що протягом кількох місяців 2021 року вона реалізовувала спортивні штани з наклейками торгової марки «Puma». Відомо, що пошитий одяг було збуто за ціною 550 гривень за одиницю спортивних штанів. Таким чином, Олена завдала компанії «Пума» (Puma) матеріальний збиток на загальну суму 183000 гривень.

Кваліфікуйте діяння.

ВАРІАНТ 0

I. Розкрийте наведені теоретичні питання:

1. Правове забезпечення запобігання злочинності.
2. Кримінально-правова боротьба із злочинністю.

II. Проаналізуйте наведену ситуацію:

Тарас заснував підприємство «Ліга Альянс». Він повідомив працівників про те, що для оформлення трудових відносин потрібні паспорти. Отримавши документи, Тарас використав їх для оформлення кредитів – швидкої фінансової допомоги у відділенні банку «Фінанси та Кредит». Через деякий час, під приводом оформлення картки на виплату заробітної плати, в «Ліга Альянс», Тарас змусив своїх нещодавно прийнятих на роботу працівників Олену та Михайла підписати у відділенні банку «Фінанси та Кредит» кредитний договір у розмірі 15 тисяч гривень на кожного. Кредитні картки з грошима Тарас забрав собі.

Кваліфікуйте діяння.

ОРІЄНТОВНІ ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Злочини у сфері господарської діяльності, їх кваліфікуючі ознаки.
2. Принцип законності кримінально-правової кваліфікації.
3. Офіційність кримінально-правової кваліфікації.
4. Об'єктивність кримінально-правової кваліфікації.
5. Точність кримінально-правової кваліфікації.
6. Принцип повноти кримінально-правової кваліфікації.
7. Індивідуальність кримінально-правової кваліфікації.
8. Принцип вирішення спірних питань на користь особи, дії якої кваліфікуються.
9. Принцип недопустимості подвійного інкримінування.
10. Значення правильної кримінально-правової кваліфікації.

11. Структура кримінально-правової норми.
12. Стадії та етапи кримінально-правової кваліфікації.
13. Формула кримінально-правової кваліфікації.
14. Значення роз'яснень Пленуму Верховного Суду України для кримінально-правової кваліфікації.
15. Проблемні аспекти визначення місця судового прецеденту в кримінальному праві України.
16. Поняття і види підстав кваліфікації правопорушень.
17. Фактична підстава кримінально-правової кваліфікації.
18. Проблеми встановлення юридичної підстави кримінально-правової кваліфікації.
19. Склад правопорушення та його значення для кваліфікація правопорушень.
20. Кваліфікація за ознаками об'єкта правопорушення.
21. Кваліфікація за ознаками об'єктивної сторони правопорушення.
22. Кваліфікація за ознаками суб'єктивної сторони правопорушення.
23. Кваліфікація за ознаками суб'єкта правопорушення.
24. Особливості конкретизації окремих різновидів ознак юридичного складу правопорушення при кваліфікації правопорушень.
25. Поняття та види стадій вчинення правопорушень.
26. Кваліфікація закінченого правопорушення.
27. Особливості кваліфікації готування до правопорушення.
28. Загальні правила кваліфікації замаху на правопорушення.
29. Правопорушення, при вчиненні яких замах не можливий.
30. Особливості кваліфікації замаху на правопорушення.
31. Особливості кваліфікації у зв'язку з добровільною відмовою від вчинення правопорушення.
32. Формула кваліфікації при попередній злочинній діяльності.
33. Загальні положення кваліфікації правопорушень, вчинених у співучасті.
34. Особливості кваліфікації співучасті з врахуванням виду співучасника
35. Особливості кваліфікації співучасті з врахуванням її форми.
36. Кваліфікація невідомої співучасті та співучасті у незакінченому правопорушенні.
37. Особливості кваліфікації співучасті у правопорушеннях зі спеціальним суб'єктом.
38. Особливості кваліфікації причетності до правопорушення.
39. Формула кваліфікації правопорушень, вчинених у співучасті.
40. Добровільна відмова від доведення правопорушення до кінця при співучасті.
41. Загальні положення кваліфікації множинності правопорушень.
42. Особливості кваліфікації сукупності правопорушень.
43. Особливості кваліфікації повторності правопорушень.
44. Особливості кваліфікації рецидиву правопорушень.
45. Кваліфікація триваючих і продовжуваних правопорушень.
46. Кваліфікація складених правопорушень.

47. Поняття та види конкуренції кримінально-правових норм.
48. Відмінність конкуренції від колізії.
49. Особливості кваліфікації правопорушень при конкуренції загальної та спеціальної норм.
50. Особливості кваліфікації злочинів при конкуренції статей (частин статей) про простий, кваліфікований та особливо кваліфікований склади злочину.
51. Особливості кваліфікації при конкуренції статей про привілейований та особливо привілейований склади злочинів.
52. Особливості кваліфікації при конкуренції статей про привілейований та кваліфікований склади злочинів.
53. Кваліфікація злочинів при конкуренції частини і цілого.
54. Кваліфікація при юридичній помилці.
55. Особливості кваліфікації при помилці в об'єкті та предметі.
56. Особливості кваліфікації при помилці в потерпілому.
57. Кваліфікація замаху з непридатними засобами.
58. Кваліфікація при помилці розвитку причинного зв'язку.
59. Кваліфікація при помилці в суспільно небезпечних наслідках.
60. Кваліфікація посягання при відхиленні дії.
61. Поняття і значення розмежування злочинів.
62. Розмежування окремих складів правопорушень.
63. Особливості відмежування кримінальних правопорушень від адміністративних правопорушень.
64. Особливості відмежування правопорушень від цивільних деліктів.
65. Поняття та види обставин, які усувають злочинність діяння та загальні положення кваліфікації діянь, вчинених при таких обставинах.
66. Особливості кваліфікації діянь, вчинених за наявності окремих видів обставин, передбачених розділом VII Загальної частини КК.
67. Особливості кваліфікації необхідної оборони.
68. Кваліфікація заподіяння необережної шкоди в стані необхідної оборони.
69. Особливості кваліфікації затримання особи, що вчинила правопорушення.
70. Особливості кваліфікації у зв'язку із вчиненням діянь під впливом примусу.
71. Особливості кваліфікації виконання злочинного наказу.
72. Особливості кваліфікації заподіяння шкоди в ході виконання спеціального завдання.
73. Особливості кваліфікації діянь, вчинених за наявності обставин, що виключають злочинність, передбачених Особливою частиною КК.
74. Контрабанда.
75. Фіктивне підприємництво
76. Легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом.
77. Ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів).
78. Шахрайство з фінансовими ресурсами
79. Кваліфікація обставин звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим.
80. Юридичні наслідки кваліфікації позитивної посткримінальної

поведінки.

81. Умови звільнення від кримінальної відповідальності при позитивній посткримінальній поведінці.

82. Поняття і значення відсутності складу правопорушення.

83. Кваліфікація за відсутності об'єктивних ознак складу правопорушення.

84. Кваліфікація за відсутності ознак суб'єкта правопорушення.

85. Кваліфікація діянь, вчинених за відсутності вини.

86. Поняття та види неправильної кримінально-правової кваліфікації.

87. Поняття зміни кримінально-правової кваліфікації.

88. Підстави зміни кримінально-правової кваліфікації.

89. Межі зміни кримінально-правової кваліфікації.

90. Постанова Пленуму Верховного суду України від 25.04.2003 № 3 «Про практику застосування судами законодавства про відповідальність за окремі злочини у сфері господарської діяльності».

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Господарське право України : підручник : у 2 ч. / [Андрєєва О. Б., Жорнокуй Ю. М., Гетманець О. П. та ін.]. – Х. : Харк. нац. ун-т внутр. справ, 2023. – Ч. 1. – 340 с.

2. Господарське право України : підручник у 2-х ч., Ч. 2 / Андрєєва О. Б., Гетманець О.П., Гришина І.І. та ін., – Х.: Харк.нац.ун-т внутр. справ, 2021. – 368 с.

3. Господарське право України : підручник у 2-х ч., Ч. 2 / Андрєєва О. Б., Гетманець О.П., Гришина І.І. та ін., – Х.: Харк.нац.ун-т внутр. справ, 2014. – 368 с.

4. Господарське право України: навч. посіб.: у 2 ч. Ч. 1; за заг. ред. О. П. Гетьманець, Ю. М. Жонокуя, О. М. Шуміла / О. П. Гетьманець, Ю. М. Жонокуй, О. М. Шуміло та ін. – К.: Хай-Тек Прес, 2023. – 368 с.

5. Кваліфікація злочинів : навч. посіб. / Г. М. Анісімов, О. О. Володіна, І. О. Зінченко та ін. ; за ред. М. І. Панова. Х. : Право, 2022. 356 с

6. Киричко В. М. Теорія і практика кваліфікації кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності [Електронний ресурс] : метод. матеріали і поради для студ. магістратури господар.-прав. фак-ту другого (магістер.) освітньо-кваліф. рівня галузі знань 08 "Право" спец.і 081 "Право" / В. М. Киричко, О. Е. Радутний ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Електрон. текстові дані. - Харків : Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020.

7. Коржанський М.Й. Кваліфікація злочинів : учбовий посібник / М.Й. Коржанський. – К.: «Атіка», 2022. – 640 с.

8. Кримінальне право України: Загальна частина : підручник / Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, В.І. Тютюгін та ін.; за ред. В.В. Сташиса, В.Я. Тація. – 4- є вид., перероб. і допов. – Х.: «Право». – 2010. – 456 с.

9. Кримінальне право України: Особлива частина : підручник для студ.

вищ. навч. закл. освіти / М.І. Бажанов, В.Я. Тацій, В.В. Сташис, І.О. Зінченко та ін.; за ред. М.І. Бажанова, В.В. Сташиса, В.Я. Тація. – К.: «Юрінком Інтер»; Х.: «Право», 2022. – 496 с.

10. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / Ю.В. Александров, В.І. Антипов, М.В. Володько та ін.; за ред. М.І. Мельника, В.А. Клименка. - 3-є вид., перероб. і доп. - К.: «Юридична думка», 2024. – 352 с.

11. Навроцький В.О. Кримінально-правова кваліфікація : конспект лекцій зі спеціального курсу / В.О. Навроцький // Життя і право. – 2004. – № 11. – С.2 – 78.

12. Навроцький В.О. Основи кримінально-правової кваліфікації : навч. посібник / В.О. Навроцький. - К.: «Юрінком Інтер», 2006. – 704 с.

13. Навроцький В.О. Основи кримінально-правової кваліфікації : навч. посібник / В.О. Навроцький; 2-ге вид. - К.: «Юрінком Інтер», 2009. – 512 с. 14. Навроцький В.О. Теоретичні проблеми кримінально-правової кваліфікації : навч. посіб. / В.О. Навроцький. – К.: «Атіка», 1999. – 418 с. 15. Савченко А.В. Сучасне кримінальне право України : Курс лекцій / А.В. Савченко, В.В. Кузнецов, О.Ф. Штанько. – К.: Вид. «ПАЛИВОДА А. В.», 2005. – 640 с.

Нормативні акти

1. Господарський кодекс України // Голос України. – 2003 – № 3 (14.03.2003). – № 49-50.

2. Господарсько-процесуальний кодекс // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 6 (11.02.92). – Ст. 56.

3. Конституція України : Закон України [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіц. веб-сайт]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>. – Заголовок з екрану.

4. Кримінальний кодекс України : зі змінами та доповненнями станом на 20 березня 2015 року) / уклад. та підгот. В.І. Тютюгін. – Х. : Право, 2015. – 304 с.

5. Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар : у 2 т. / за заг. ред. В. Я. Тація, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна. – [5-те вид.]. – Х. : Право, 2013. – Т. 2 : Особлива частина / Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін [та ін.]. – 2013.

6. Кримінальний кодекс України: Науково-практичний коментар : у 2 т. / За заг. ред. В.Я. Тація, В.П. Пшонки, В.І. Борисова, В.І. Тютюгіна. – 5-те вид., допов. - Х.: Право, 2013. Т. 1 : Загальна частина / Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, В.І. Тютюгін та ін. – 2013.

7. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіц. веб-сайт]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/print1389885939112128>. – Заголовок з екрану.

8. Постанови Пленуму Верховного суду України [Електронний ресурс] // Верховний Суд України : [офіц. веб-сайт]. – Режим доступу: [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(documents\)/D061282D942041D6C2257AF3003DC868](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/D061282D942041D6C2257AF3003DC868). – Заголовок з екрану.